

Vreemdelingen- en asielbeleid

Vreemdelingen- en asielbeleid

Aan de orde is het **tweeminutendebat Vreemdelingen- en asielbeleid (CD d.d. 13/05)**.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Vreemdelingen- en asielbeleid. Wij gaan luisteren naar de eerste spreker van dit debat. Dat is mevrouw Westerveld, die spreekt namens de fractie van PRO. Gaat uw gang.

Mevrouw **Westerveld** (PRO):

Dank u wel, voorzitter. Sinds de gewelddadige protesten in verschillende gemeenten worden mensen — dan heb ik het over asielzoekers, maar ook vrijwilligers en raadsleden — gevolgd, gefilmd en geïntimideerd. Ze worden onterecht beschuldigd. Er worden ook foto's en filmpjes verspreid van mensen, met allerlei suggestieve aannames, simpelweg op basis van hun huidskleur. Dat is gewoon keihard racisme.

Voorzitter. Ik wil graag van de minister weten of hij ervan op de hoogte is dat dit gebeurt in verschillende gemeenten. Kan hij met die gemeenten en het COA in overleg gaan? Kan hij ze ondersteunen bij het beschermen van deze mensen? Kan hij asielzoekers, die misschien niet altijd goed de weg weten te vinden, helpen of informatie geven, zodat ze makkelijk aangifte kunnen doen bij strafbare feiten? Kan hij ook hier helder maken dat het onterecht beschuldigen van mensen strafbaar is? Kan hij in dat kader ook zorgen dat onlinenpagina's waar soms op wordt opgeroepen om beeldmateriaal in te zenden, offline worden gehaald? Ik wil de minister ook vragen: mag je eigenlijk mensen oproepen om al dit soort foto's en filmpjes in te sturen? Dit hoort toch gewoon thuis bij de politie, lijkt me.

Ik heb ook nog een motie daarover.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat intimidatie en geweld tijdens de protesten tegen noodopvang- en azc-locaties volstrekt onacceptabel zijn;

constaterende dat asielzoekers en vrijwilligers ook nadat zij intrek hebben genomen op sommige locaties onveilig zijn, omdat zij worden gevolgd, gefilmd en geïntimideerd;

overwegende dat voorkomen moet worden dat dit escaleert;

verzoekt de regering om het COA en gemeenten waar nodig bij te staan om de veiligheid en privacy van asielzoekers en vrijwilligers in de opvang en daarbuiten te waarborgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Westerveld.

Zij krijgt nr. 3588 (19637).

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Boomsma, die spreekt namens de fractie van JA21. Gaat uw gang.

De heer Boomsma (JA21):

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb twee moties, een korte en een lange. Beide zijn van sublieme schoonheid en degelijkheid.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het eerder niet mogelijk was om Dublinclaimanten die eerder asiel hebben aangevraagd in Griekenland en Italië naar die landen terug te sturen hoewel het Unierecht dat vereist;

overwegende dat het kabinet heeft aangegeven Dublinoverdrachten naar onder andere Griekenland en Italië met de inwerkingtreding van het Migratiepact te zullen hervatten en die landen zich daartoe hebben gecommitteerd, waarbij de verantwoordelijkheid van grenslanden weer strikt wordt gehandhaafd;

overwegende dat Nederland van rechtswege verantwoordelijk wordt voor de inhoudelijke behandeling van een asielverzoek zodra de claim- of overdrachtstermijn ongebruikt verstrijkt;

verzoekt de regering om Dublinclaimanten uit Griekenland en Italië die de afgelopen drie maanden zijn aangekomen in Nederland en waarvan de termijn dus nog niet is verstreken, over te dragen aan de betreffende landen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Boomsma.

Zij krijgt nr. 3589 (19637).

De heer Boomsma (JA21):

Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- het jarenlang standaard onderdeel van de asielprocedure was om mobieltjes te onderzoeken om het asielrelaas te kunnen controleren, op grond van artikel 55, tweede lid, van de Vreemdelingenwet;
- de Raad van State in 2025 bepaalde dat een aanvullende wettelijke grondslag nodig is en de Inspectie Justitie en Veiligheid onlangs besloot dat asielzoekers ook niet meer gevraagd mag worden om vrijwillig hun telefoons te laten uitlezen;
- de IND heeft aangegeven er daarom mee te stoppen;

overwegende dat:

- het voor de veiligheid en belangen van de Nederlandse Staat en samenleving van pertinent belang is om door te gaan met het uitlezen van telefoons;
- in andere EU-landen telefoons ook worden uitgelezen en er geen Unierechtelijke of mensenrechtelijke beperkingen zijn om dit te kunnen doen;
- wanneer Nederland als enige hiermee stopt, asielzoekers een extra reden hebben om in Nederland asiel aan te vragen, zeker als ze iets te verbergen hebben;
- de regering reeds een wetsvoorstel in voorbereiding heeft om deze grondslag formeel en procedureel juist te verankeren;

voorts overwegende dat:

- er geen morele beginselen of redenen zijn om af te zien van het uitlezen van telefoons volgens en met de gehanteerde beperkingen en doelen;
- het onverantwoord, riskant en schadelijk is om er wel van af te zien;
- het legaliteits- en zorgvuldigheidsbeginsel van groot belang zijn, maar de bestaande bepalingen in dit geval voldoende kapstok bieden om te anticiperen op de breed gedragen, spoedige invoering van de aanvullende grondslag;

spreekt uit de zo snel mogelijke invoering van een wettelijke grondslag te steunen voor het uitlezen van gegevensdragers zoals mobiele telefoons als onderdeel van de asielprocedure, met als doel het controleren van identiteit, het asielrelaas en eventuele indicaties van mensensmokkel, conform de werkwijze zoals eerder toegepast in "quickchecks" tot 2025;

verzoekt het kabinet, anticiperend op de invoering van deze nieuwe wettelijke grondslag, de oude praktijk zoals die gold tot 2025 voort te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Boomsma, Ceulemans, Keijzer en Vermeer.

Zij krijgt nr. 3590 (19637).

De voorzitter zegt niks over de schoonheid van ingediende moties, maar wel dat die te lang zijn. Dank u wel. We gaan luisteren naar mevrouw Vondeling, die spreekt namens de fractie van de PVV. Gaat uw gang.

Mevrouw **Vondeling** (PVV):

Voorzitter. Ik heb ook een motie over het uitlezen van gegevensdragers, maar die is iets korter en misschien ook iets minder schoon.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de veiligheidsdiensten waarschuwen voor terroristische invloeden via massale immigratiestromen;

overwegende dat het uitlezen van gegevensdragers van asielzoekers cruciaal is om identiteitsfraude, criminele achtergronden en terroristische risico's op te sporen;

overwegende dat de privacy van asielzoekers nooit boven de veiligheid van Nederlanders mag gaan;

verzoekt de regering gegevensdragers, zoals mobiele telefoons, van asielzoekers altijd uit te lezen en te onderzoeken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vondeling.

Zij krijgt nr. 3591 (19637).

Mevrouw **Vondeling** (PVV):

De volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering de Nederlandse grenzen te sluiten en geen enkele asielzoeker meer toe te laten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vondeling.

Zij krijgt nr. 3592 (19637).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering de Kamer maandelijks te informeren over het aantal asielzoekers dat vanuit Nederland op grond van het Europees Asiel- en migratiepact is teruggestuurd

naar de verantwoordelijke lidstaat aan de buitengrens van de Europese Unie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vondeling.

Zij krijgt nr. 3593 (19637).

Mevrouw **Vondeling** (PVV):

Dan de laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Zweden recent wetgeving heeft aangenomen waarmee verblijfsvergunningen kunnen worden afgewezen of ingetrokken bij wangedrag, zoals onbetaalde schulden, het niet betalen van belastingen, overlast, criminaliteit, zwartwerken of het zich niet houden aan de Zweedse regels;

overwegende dat vreemdelingen die zich niet gedragen in Nederland hier niets te zoeken hebben;

verzoekt de regering om net als Zweden verblijfsvergunningen af te wijzen of in te trekken bij wangedrag van vreemdelingen en ze Nederland uit te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vondeling.

Zij krijgt nr. 3594 (19637).

Mevrouw **Vondeling** (PVV):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Van Dijk, die spreekt namens de fractie van de SGP.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Voorzitter. Ik heb twee moties. Of ze getuigen van sublieme schoonheid, durf ik niet te zeggen. Inhoudelijk zijn ze wel subliem. Ze luiden als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet geen mogelijkheden zag binnen de bestaande wettelijke kaders Kanye West te weigeren, terwijl het Verenigd Koninkrijk hem de toegang weigerde;

overwegende dat bij personen waarbij op basis van het verleden gereede kans bestaat dat hij of zij antisemitische of extremistische uitingen zal doen de overheid vreemdelingrechtelijke maatregelen ter beschikking zou moeten hebben;

verzoekt de regering zich maximaal in te spannen de geldende nationale en Europese kaders aan te passen, zodat weigering van antisemitische of extremistische personen mogelijk wordt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Diederik van Dijk.

Zij krijgt nr. 3595 (19637).

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Mijn tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het landenbeleid voor Syrië christenen en andere minderheden niet worden geïdentificeerd als risicogroep;

overwegende dat de situatie voor Syrische christenen in de achterliggende maanden aanzienlijk is verslechterd;

verzoekt de regering de situatie van Syrische christenen op korte termijn aan nader onderzoek te onderwerpen en, indien daaruit blijkt dat de situatie daar aanleiding toe geeft, het landenbeleid ten aanzien van religieuze minderheden te herzien en een risicoprofiel voor christenen op te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Diederik van Dijk, Vermeer en Ceder.

Zij krijgt nr. 3596 (19637).

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Straatman, die spreekt namens de fractie van het CDA.

Mevrouw **Straatman** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. De eerste stap is gezet met het Migratiepact. Nu gaat de volle focus op de minstens zo belangrijke Terugkeerverordening. In het debat heb ik aandacht gevraagd voor de tijdige betrokkenheid van de rechtspraak voor de uitrol van de terugkeerhubs en de interpretatie van artikel 3 EVRM. Dat kan door tijdig de dialoog te zoeken, maar ook door spoedpilots met echte of hypothetische casussen. Voor mijn fractie is namelijk heel duidelijk dat we de grote juridische uitdagingen van succesvolle terugkeer alleen overwinnen als we aan de voorkant die gezamenlijke verantwoordelijkheid onderstrepen met respect voor ieders onafhankelijke en staatsrechtelijke rol. Als de hubs zijn uitonderhandeld, moeten de vluchten namelijk ook daadwerkelijk kunnen gaan.

Verder nog één motie in het verlengde van die nieuwe terugkeerinstrumenten uit die Terugkeerverordening. Deze motie beoogt te bevorderen dat die instrumenten zo snel mogelijk worden ingezet om een oplossing te bieden voor de reeds vrijgekomen en nog vrij te komen terrorismeveroordeelden.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Terugkeerverordening meer mogelijkheden biedt om illegale vreemdelingen langer en op andere gronden in vreemdelingendetentie te plaatsen, onder meer als de openbare orde of veiligheid in het geding is;

constaterende dat in 2026 veroordeelde terroristen vrijgekomen zijn die ongewenst in Nederland blijven, maar waartegen geen vreemdelingrechtelijke bewaringsmiddelen konden worden ingesteld omdat zij vaak niet terugkeren naar hun land van herkomst;

constaterende dat in 2027 opnieuw veroordeelde terroristen vrijkomen die ongewenst verklaard zijn;

overwegende dat deze groep vreemdelingen een risico vormt voor de Nederlandse openbare orde en veiligheid;

verzoekt de regering om bij de invoering van de Terugkeerverordening direct gebruik te maken van extra mogelijkheden om terrorismeveroordeelden aansluitend op de strafrechtelijke detentie in vreemdelingenbewaring te plaatsen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Straatman.

Zij krijgt nr. 3597 (19637).

Dank u wel. We gaan luisteren naar de heer Ergin, die spreekt namens de fractie van DENK.

De heer **Ergin** (DENK):

Voorzitter. Ik heb drie moties en ga ze snel voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat asielzoekers in Loosdrecht ongevraagd worden gefotografeerd, gevolgd en in lokale appgroepen in verband worden gebracht met vermeende incidenten;

overwegende dat opruiende en stigmatiserende taal over vluchtelingen, ook door landelijke politici, bijdraagt aan wantrouwen, vijandigheid en intimidatie rond opvanglocaties;

overwegende dat asielzoekers recht hebben op veiligheid, privacy en bescherming tegen intimidatie en eigenrichting;

verzoekt de regering om samen met gemeenten, politie en het COA ervoor te zorgen dat intimidatie van asielzoekers wordt tegengegaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3598 (19637).

De heer **Ergin** (DENK):

De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese terugkeerpact het mogelijk maakt om uitgeprocedeerde minderjarige asielzoekers over te brengen naar terugkeerhubs in derde landen;

overwegende dat het voor lange tijd plaatsen van alleenreizende kinderen in detentiecentra ongewenst is;

verzoekt de regering om bij de uitvoering van het Migratiepact specifiek in kaart te brengen welke gevolgen terugkeerhubs hebben voor de fysieke en psychische gezondheid, veiligheid en rechtspositie van kinderen, en de Kamer zo spoedig mogelijk te informeren welke aanvullende waarborgen Nederland hanteert om schending van kinderrechten in terugkeerhubs te voorkomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3599 (19637).

De heer **Ergin** (DENK):
De derde motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is in het vierde kwartaal met een nieuw ambtsbericht over Syrië te komen;

constaterende dat het kabinet in de brief van 22 mei 2026 aan de Kamer in het kader van de JBZ-Raad stelt dat het, gelet op de geweldsuitbarstingen die in delen van Syrië plaatsvinden, nog niet kan concluderen dat er sprake is van een "niet-voorbijgaande" situatie;

overwegende dat het versneld inzetten op het versnellen van het proces voor de terugkeer en herbeoordeling van Syriërs, terwijl de feitelijke en juridische basis daarvoor ontbreekt, leidt tot onzekerheid en onnodige druk op mensen die bescherming nodig hebben;

verzoekt de regering om het proces voor de terugkeer van Syriërs en herbeoordeling van asielvergunningen in geen enkel geval te versnellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 3600 (19637).

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Ellian, die spreekt namens de fractie van de VVD.

De heer **Ellian** (VVD):

Voorzitter. Ik hou het kort, zoals u vroeg. De Terugkeerverordening is vandaag aangenomen in het Europees Parlement. Dat is een heuglijk moment, want dat gaat terugkeer vereenvoudigen en hopelijk ook op grote schaal mogelijk maken. Ik begrijp dat onderdelen direct van kracht zijn, zoals het kunnen realiseren van terugkeercentra. Wanneer kunnen we hierover informatie van het kabinet verwachten? Met welke landen wordt samengewerkt bijvoorbeeld? Ik wil ook graag de positie van het Verenigd Koninkrijk onder de aandacht brengen; een land dat we niet moeten vergeten.

Voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat aanvragen voor machtigingen tot voorlopig verblijf (mvv's) nooit misbruikt dienen te worden om naar Nederland te kunnen komen om vervolgens nooit meer te vertrekken, ongeacht de omvang van het probleem;

constaterende dat er bij aanvragen voor mvv's op dit moment niet expliciet getoetst wordt of er een reële verwachting bestaat dat de vreemdeling na het verstrijken van het verblijfsrecht Nederland wil of kan verlaten;

overwegende dat het zonder zo'n toets mogelijk is voor instellingen, zoals universiteiten, om mensen uit oorlogsgebieden naar Nederland te halen om ideologische redenen;

overwegende dat er wel juridische ruimte bestaat om zo'n toets in te voeren, omdat de IND bij de aanvraag voor een mvv mag toetsen aan de geloofwaardigheid van het onderliggende verblijfsdoel;

verzoekt de minister, de regering, om bij de beoordeling van mvv-aanvragen, en specifiek bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van het onderliggende verblijfsdoel, expliciet mee te nemen of er een reële verwachting is dat de vreemdeling Nederland wil of kan verlaten zodra het verblijfsrecht om wat voor reden dan ook verstrijkt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ellian.

Zij krijgt nr. 3601 (19637).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Russcher, die spreekt namens de fractie van Forum voor Democratie.

De heer **Russcher** (FVD):

Voorzitter. Een maand geleden vond het commissiedebat Vreemdelingen- en asielbeleid plaats en sindsdien zijn er ruim 4.000 asielzoekers Nederland binnengelaten. Nu wordt het Europees Migratiepact gepresenteerd als dé grote oplossing op het gebied van asiel. Dit pact organiseert en financiert migratie en verplicht landen om immigranten op te nemen, tenzij je een boete van €20.000 per asielzoeker betaalt, zonder de garantie dat ze niet alsnog naar Nederland komen. Ook andere landen kampen met immigratieproblematiek, maar die nemen extra maatregelen om hun landen weer veilig te maken. Zo zijn er in Zweden wetten aangenomen die werknemers in de publieke sector verplichten om een melding te maken bij de autoriteiten wanneer zij het vermoeden hebben dat iemand illegaal in het land verblijft. En autoriteiten kunnen verblijfsvergunningen intrekken op basis van wangedrag, zoals het niet betalen van belastingen, criminaliteit en banden met terroristische organisaties. Deze wetten komen van de Zweedse regeringspartijen die in Brussel bij Renew Europe en de Europese Volkspartij zijn aangesloten, net als de VVD, D66 en CDA. Daarom reken ik ook op hun steun bij de volgende motie, die ik nu ga indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Zweedse parlement recent wetgeving heeft aangenomen op het terrein van migratie en vreemdelingentoezicht, waaronder een meldplicht voor ambtenaren bij een vermoeden van illegaal verblijf en een wettelijke mogelijkheid om verblijfsvergunningen in te trekken wegens wangedrag, belastingontduiking of criminaliteit;

overwegende dat Nederland bij vraagstukken rond immigratie en asiel baat heeft bij kennisneming van ervaringen en beleidsmaatregelen in andere landen;

verzoekt de regering in overleg te treden met de Zweedse regering en te onderzoeken of een meldplicht voor overheidsinstanties bij een vermoeden van illegaal verblijf en een wettelijke grondslag voor het intrekken van verblijfsvergunningen wegens wangedrag ook in Nederland kunnen worden ingevoerd, en de Kamer over de uitkomsten daarvan te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Russcher.

Zij krijgt nr. 3602 (19637).

De heer **Russcher** (FVD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Struijs, die spreekt namens de fractie van 50PLUS.

De heer **Struijs** (50PLUS):

Dank u, voorzitter. Wij hebben een motie die een wat langere adem vraagt, maar we gaan die toch indienen, zeker vanwege alle situaties bij de noodopvang.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een reguliere opvangplek circa €31.900 per jaar kost en een noodopvangplek circa €64.300, een verschil van €32.400 per plek per jaar;

constaterende dat in 2024 41% van de opvanggerechtigden in noodopvang verbleef;

constaterende dat het vervangen van nood- en crisissituatienoodopvang door vaste opvanglocaties naar schatting bijna 1 miljard euro per jaar kan besparen;

overwegende dat vaste opvanglocaties goedkoper en stabiel zijn dan tijdelijke noodopvang;

overwegende dat vaste opvanglocaties bijdragen aan meer veiligheid, betere fysieke en mentale gezondheid van asielzoekers en betere mogelijkheden voor participatie en integratie in de lokale gemeenschap;

verzoekt de regering in de toekomst maximaal te streven naar het realiseren van vaste reguliere opvanglocaties;

verzoekt de regering de Kamer hierover periodiek te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Struijs.

Zij krijgt nr. 3603 (19637).

De heer **Struijs** (50PLUS):

Ik dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de termijn van de Kamer. De minister heeft aangegeven een krappe vijftien minuten nodig te hebben voor de beantwoording van de vragen en de appreciatie van de ingediende moties. Ik schors een krappe vijftien minuten.

De vergadering wordt van 16.46 uur tot 17.00 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Vreemdelingen- en asielbeleid. Wij zijn toegekomen aan de termijn van de minister voor de appreciatie van de ingediende moties en de beantwoording van eventuele vragen. Ik geef hem daartoe graag het woord. Gaat uw gang.

Minister Van den Brink:

Het waren vooral heel veel moties en één enkele vraag. Ik begin bij de motie van mevrouw Westerveld van PRO op stuk nr. 3588, om het COA en gemeenten waar nodig bij te staan om de veiligheid en privacy van asielzoekers en vrijwilligers in de opvang en daarbuiten te waarborgen. Die krijgt uiteraard oordeel Kamer, want dat is iets wat in een rechtsstaat gewoon normaal hoort te zijn.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3588 krijgt oordeel Kamer.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3589 van de heer Boomsma vraagt om na de start van het Migratiepact afgelopen week de Dublinclaimanten met terugwerkende kracht daarin mee te nemen, terwijl de afspraken met zowel Griekenland als Italië

zijn om te starten vanaf 12 juni. Om die reden moet ik deze motie ontraden.

De voorzitter:

Eén korte vraag. De heer Boomsma.

De heer **Boomsma** (JA21):

Wanneer zijn die afspraken gemaakt? De reden waarom je ze niet kon terugsturen, was omdat het niet mocht. Maar inmiddels kan het wel, want de opvang daar is op orde. Dan is het toch gewoon conform Unierecht? Je moet daar in ieder geval toe overgaan bij mensen voor wie de termijn nog niet is verstreken.

Minister Van den Brink:

Mijn ambtsvoorgangers en ik hebben, denk ik, in de afgelopen periode op verschillende manieren afspraken daarover gemaakt en gecommuniceerd. We hebben dat pact, dat klopt, en daar kunnen we ook mee starten. Tegelijkertijd loopt dat langs een trap, namelijk: je moet het besluit nemen, dat moet langs de IND, dan naar de rechtbank en dan naar de overdracht. Daar zitten allerlei stappen in. Daar gaan we nu mee starten. Over de solidariteitspool zijn tot aan het pact afspraken gemaakt. Dus alles start vanaf nu. Dat is de basis waarop we de afspraken weer hebben opgepakt.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3589 blijft ontraden. Mevrouw Vondeling, ik heb met u afgesproken dat alleen een vraag gesteld mag worden bij de zelf ingediende moties. Dan de motie op stuk nr. 3590.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3590 van de heren Boomsma en Ceulemans gaat over de telefoons. De motie heeft een prachtige opbouw en lengte. Ik kan niet alles hier noemen. De kern is dat u een wettelijke grondslag wil en anticiperend op de invoering van deze nieuwe wettelijke grondslag de oude praktijk zoals die tot 2025 gold, wil voortzetten. Ik heb u vorige week in het debat een brief toegezegd. Omdat dit tweeminutendebat daar zo kort op volgt, is die brief nog niet bij u aangekomen. Ik informeer u er vóór het zomerreces over hoe het in gang gezette proces rond het toegezegde wetstraject ten behoeve van een solide grondslag binnen de kaders van het Unierecht — want dat kan, en dat heeft u terecht gezegd — eruitziet. Ik begrijp het ongemak, maar ik zie geen mogelijkheid om de oude praktijk tot die tijd op een rechtmatige wijze voort te zetten. Om die reden moet ik het verzoek in de onderhavige motie ontraden. Ik volg wel het oordeel van de inspectie dat voor de voortzetting van de werkzaamheden, ook in deze aangepaste vorm naar aanleiding van de eerdere afdelingsjurisprudentie, nog steeds een voldoende wettelijke grondslag ontbreekt en dat er in de uitvoering geen ruimte is om deze quickcheck uit te voeren.

De heer **Boomsma** (JA21):

Dit is toch echt heel erg vreemd? Het is voor onze veiligheid en in het belang van Nederland ongelofelijk belangrijk dat we doorgaan met het uitlezen van die telefoons. Je wil

gewoon weten wie er binnenkomt. Er is geen enkel moreel beginsel hiertegen. Alle andere Europese landen doen dit gewoon. Als blijkt, zeker met het aannemen van deze motie, dat een Kamermeerderheid dit zo snel mogelijk wil aanpassen, kun je, anticiperend daarop, daarmee doorgaan. Dat is gewoon een principe in het bestuursrecht. Wat is nou het ergste wat er kan gebeuren waarvoor de minister vreest en op grond waarvan hij nu zegt: dit kan ik niet doen?

Minister Van den Brink:

Dat we allerlei andere wettelijke bepalingen en AVG-vereisten vanuit Europees recht niet gestand doen. Ik ben het op het morele niveau helemaal met u eens. Dit zit ook in het pact. Ik zou niks anders willen dan deze Kamer, maar vanaf de dag dat ik hier begon heb ik er heel eerlijk over willen zijn als iets juridisch niet degelijk in elkaar zit. Hier zit gewoon geen wettelijke grondslag onder. Dat was bekend. Er is geprobeerd een workaround te creëren. Ook over die workaround is door de inspectie gezegd: dat gaat niet, want een wettelijke grondslag ontbreekt. De andere landen die u aanhaalt, hebben hiervoor allemaal op een bepaalde manier een nationale titel gecreëerd. Die ontbreekt op dit moment in ons recht. Ik ga die creëren, maar ik ben gehouden aan de termijnen die daarvoor gelden. Ik ga u er binnenkort over informeren hoe dat eruitziet.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3590 blijft ontraden, maar ik heb een toezegging gehoord. Er gaat een brief richting de Kamer.

Minister Van den Brink:

Ja, zeker.

De voorzitter:

Dan de motie op stuk nr. 3591.

Minister Van den Brink:

Mevrouw Vondeling doet hetzelfde verzoek. Om dezelfde reden als net moet ik deze motie ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3591 is ontraden.

Mevrouw **Vondeling** (PVV):

Graag een reactie van de minister. Het kan toch niet zo zijn dat de privacy van asielzoekers boven onze nationale veiligheid gaat? Het moet in het kader van de nationale veiligheid mogelijk zijn om deze telefoons uit te lezen, en al helemaal bij vrijwillige medewerking.

Minister Van den Brink:

Ambtsvoorgangers van mij uit verschillende politieke partijen, waaronder de uwe, hebben moeten constateren dat dit onvoldoende geborgd is in het wettelijke stelsel. Daar is een workaround voor gecreëerd. Ook die workaround heeft de toets niet doorstaan. Ik ga zo snel mogelijk aan de slag en zal u informeren.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3591 blijft ontraden. Dan de motie op stuk nr. 3592.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3592 verzoekt om de grenzen te sluiten. Die moet ik ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3592 wordt ontraden.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3593 ziet op dezelfde discussie, in een iets andere vorm, over de registratie van de Dublinafspraken. We gaan dat wel doen, maar niet op het maandelijks niveau waarom u vraagt. Dit gaat gepaard met een claim. Dan moet er een besluit worden genomen, dan moet de rechter een uitspraak doen en dan is de overdracht. Ik breng dat jaarlijks in kaart in de Staat van Migratie. Dat is denk ik de juiste plek. Het is echt complex. Het is niet zomaar even een maandelijks uitvraag uit een systeem.

Mevrouw Vondeling (PVV):

Ik vraag me af waarom we niet gewoon maandelijks kunnen zien hoeveel asielzoekers er zijn teruggestuurd naar landen als Griekenland en Italië. We weten ook hoeveel er wekelijks binnenkomen. Dan kan het denk ik niet moeilijk zijn om te zien hoeveel er weer vertrekken.

Minister Van den Brink:

Zoals ik net zei, is het een claim, een besluit. De rechter moet er een uitspraak over doen en dan heb je de overdracht. Het gaat ook bij verschillende onderdelen van de asielketen over verschillende informatiebronnen. Dat wordt bij elkaar gebracht, maar dat doen we bij de Staat van de Migratie.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3593 blijft ontraden. Dan de motie op stuk nr. 3594.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3594 vraagt om de Zweedse regels op een aantal terreinen toe te passen om verblijfsvergunningen af te wijzen of in te trekken. Ik heb u vorige week de mogelijkheden van de glijdende schaal, of laat ik zeggen de aanpassingen en de aanscherpingen van de glijdende schaal op het Nederlandse asielstelsel toegelicht. Die zijn we nu aan het uitwerken. Dat is het maximale dat wij nu zien als mogelijkheden. Om die reden moet ik de motie ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3594 wordt ontraden. Mevrouw Vondeling.

Mevrouw Vondeling (PVV):

Ook hier nog een vraag. U zegt: dit is het maximale dat wij zien aan mogelijkheden. Op basis waarvan? Zweden is ook

gewoon gebonden aan de Europese regels waaraan wij gebonden zijn. Zij gaan kennelijk verder. Bij wangedrag, slecht gedrag trekken zij de vergunning in, wat logisch is, want mensen die zich niet gedragen, horen niet in Nederland te zijn.

Minister Van den Brink:

Zeker.

Mevrouw Vondeling (PVV):

Waarom wil de minister dit niet bekijken?

De voorzitter:

De minister.

Minister Van den Brink:

Als ik het nieuws lees en dit soort berichten zie, ga ik er zeker achteraan, dus dat zal ik ook zeker doen. Maar het wangedrag verdient een strafrechtelijke titel en strafrechtelijke titels geven ook in het Nederlandse asielstelsel mogelijkheden om vergunningen in te trekken dan wel af te wijzen. Dus daar zullen wij ook gewoon mee doorgaan.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3594 blijft ontraden. De motie op stuk nr. 3595.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3595 van de heer Van Dijk komt terug op de discussie die we hebben gehad, de afgelopen periode, over de uitspraken die gedaan zijn door eh ... Kanja, de naam die ik altijd verkeerd blijf uitspreken, dus dat doe ik vandaag volgens mij weer opnieuw, dat heb ik nu al een paar maanden. Maar even in alle serieusheid, want er is natuurlijk heel veel over gezegd. De motie beoogt mogelijkheden tot toegangsweigering te verruimen voor personen die in het verleden antisemitische of extremistische uitingen hebben gedaan of van wie wordt verwacht dat zij dergelijke uitingen zullen doen. We hebben daar natuurlijk al een paar keer over gesproken. Voor het weigeren van toegang tot Nederland en het Schengengebied is een objectieve en juridisch zwaarwegende grond vereist, die echt gaat om concrete, actuele en verifieerbare aanwijzingen dat iemand een gevaar vormt voor de openbare orde of nationale veiligheid. Eerdere uitingen of opvattingen, hoe verwerpelijk ook, vormen op zichzelf geen voldoende juridische basis voor toegangsweigering. Daar is geen enkele discussie over, ook in deze situatie niet. Om die reden ontraad ik deze motie, omdat het onwenselijk kwetsbaar is om het vreemdelingenrecht zodanig aan te passen dat het echt uitsluitend gaat op basis van wat mensen eerder hebben gezegd of wat we verwachten dat ze gaan zeggen.

De voorzitter:

De heer Van Dijk gaat de naam goed uitspreken. Gaat uw gang voor één vraag.

De heer Diederik van Dijk (SGP):

Kanye West. De minister mag ook gewoon "Ye" zeggen, hij heeft het in die zin gemakkelijker gemaakt. Dus: Ye, met een Griekse y. Dit even tussendoor. Het antwoord, ook in alle ernst, vind ik natuurlijk heel onbevredigend. In deze Kamer hebben we eerder uitgesproken dat we figuren als die Ye West willen kunnen weren. Dat blijkt dus heel moeilijk te zijn. Maar er is de motie van Ellian, Bikker c.s. en als het niet kan: ga aan de slag om dat kader dan aan te passen, ook als dat ingrijpen op Europees niveau vereist. Dus voer alstublieft die motie uit.

Minister Van den Brink:

Het kabinet is zeker bereid om die motie uit te voeren op alle momenten dat er een concreet actueel gevaar is voor onze openbare orde of onze nationale veiligheid. Het kabinet ziet geen ruimte en mogelijkheden om dat te doen, enkel op grond van de uitingen die iemand heeft gedaan. Dat is de positie van het kabinet op dit vlak.

De voorzitter:

Daarmee blijft de motie op stuk nr. 3595 ontraden. Dan de motie op stuk nr. 3596.

Minister Van den Brink:

Dat is een verzoek over de situatie in Syrië. We hebben er vorige week ook al over gesproken. We hebben het nog een keer geverifieerd. Uit de recente ambtsberichten is niet gebleken dat de christenen in algemene zin een groot risico lopen in Syrië. Er hebben een aantal incidenten plaatsgevonden met een mogelijke antichristelijke dimensie. Maar over het algemeen was er sprake van vreedzaam samenleven tussen moslims en christenen in Syrië. Dus voor dit moment wil ik de motie ontraden. Maar als u beschikt over informatie die een ander beeld schetst, houd ik me altijd aanbevolen omdat ik ook die informatie onder de aandacht kan brengen van de experts van het team ambtsberichten van het ministerie van Buitenlandse Zaken, zodat zij die kunnen betrekken bij het volgende bericht. Als daar sprake zou zijn van een serieuze langdurige situatie, zoals u die beschrijft, dan zal dat ook op die manier worden gewogen.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3596 wordt ontraden. De heer Van Dijk, gaat uw gang.

De heer Diederik van Dijk (SGP):

Dank voor de reactie. Misschien kunnen we iets dichter bij elkaar komen aan de hand van ook deze motie. Ik zeg namelijk niet in deze motie "het landenbeleid moet nu aangepast worden", maar wij hebben die signalen wel, van Open Doers, SDOK en andere. Mijn vraag is: kijk daar eens even naar, samen met die organisaties, en als blijkt dat het nodig is om het landenbeleid op dit punt enigszins aan te passen, doe dat dan. Dus dat is de volgorde van deze motie.

Minister Van den Brink:

Het is niet de bedoeling om een vraag terug te stellen, maar daarmee kan ik het meenemen in het landenbeleid, waarvan het de planning is dat het aan het einde van het jaar wordt herzien. Is dat voldoende? Op die manier kan ik het namelijk altijd doen. We zullen daarover overleggen met die organi-

saties en verder kunt u mij die informatie altijd doen toekomen.

De voorzitter:

Daarmee blijft de motie op stuk nr. 3596 ontraden, maar we hebben wel een toezegging gehoord. Is dat de juiste conclusie? Iedereen knikt!

Dan de motie op stuk nr. 3597.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3597 verzoekt mij om bij de invoering van de Terugkeerverordening direct gebruik te maken van de extra mogelijkheden om veroordeelde terroristen aansluitend op de strafrechtelijke detentie in vreemdelingenbewaring te plaatsen. Dat is een goed idee, dus oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3597 krijgt oordeel Kamer. De motie op stuk nr. 3598.

Minister Van den Brink:

Dat is een motie van de heer Van Baarle en de heer Ergin. Daarin staan een aantal constatering die mevrouw Westerveld ook heeft gedaan, maar er staat ook een overweging in die ik gewoon niet tot de mijne wil maken. Dat is de eerste overweging en om die reden ontraad ik de motie. Mocht die overweging er volledig uit vallen, dan zou ik 'm oordeel Kamer kunnen geven.

De voorzitter:

Ik kijk op afstand naar de heer Ergin. U mag knikken, maar u komt toch liever naar de microfoon.

De heer Ergin (DENK):

Ik neem het mee.

De voorzitter:

U houdt het nog even in het midden. Spannend! Ik constateer dat de motie op stuk nr. 3598 oordeel Kamer krijgt als de eerste overweging verwijderd wordt. Als dat niet gebeurt, wordt de motie ontraden.

Minister Van den Brink:

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 3599, die ook van de heer Ergin is. Daarin wordt gevraagd om bepaalde zaken in kaart te brengen rondom de gevolgen van het Migratiepact voor de terugkeerhubs en allerlei aspecten. Op dit moment werken we aan de ontwikkeling van de terugkeerhubs. Dat zullen we doen binnen het kader van het internationaal recht, alle waarborgen en met internationale organisaties. Ik wil de motie om die reden voor nu ontraden. Op het moment dat wij die uitwerking hebben, kan er een toets plaatsvinden rondom deze motie.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3599 wordt ontraden. De motie op stuk nr. 3600

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3600 vraagt het proces voor de terugkeer van Syriërs en de herbeoordeling van asielvergunningen in geen enkel geval te versnellen. Die motie moet ik ontraden. Het is gewoon stand asielbeleid. Als wij het mogelijk kunnen maken dat mensen terugkeren, dan doen we die terugkeer vrijwillig. Dat beleid gaan we voortzetten. Een herbeoordeling vindt plaats nadat het landenbeleid daartoe aanleiding geeft. Om die reden ontraad ik deze motie.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3600 wordt ontraden. De motie op stuk nr. 3601.

Minister Van den Brink:

Ik heb bij de heer Ellian de enige vraag geregistreerd. Die vraag gaat over de Terugkeerverordening, die overigens nog wel formeel moet worden vastgesteld. Er is vandaag weer een goede stap gezet, maar de verordening moet nog door de Raad worden vastgesteld. De verwachting is dat dat na het zomerreces gebeurt. Dan moeten ook alle zaken zijn uitgewerkt, dan worden onderdelen als de terugkehubs van toepassing. Daar gaan we dan gelijk mee aan de slag.

De motie op stuk nr. 3601 vraagt iets op het terrein van mvv. In het debat hebben we daar ook over gesproken, maar ik moet daar nu toch nog wat dieper op ingaan. Ik heb de Kamer verder al toegezegd om die cijfers inzichtelijk te maken en de Kamer te informeren. Ik kan nu echter al wel een aantal cijfers noemen. Op een totaal van 48.000 en een beetje ingewilligde mvv-aanvragen vroegen in 2025 afgerond 80 personen asiel aan. Het gaat dan om mensen die in 2025 met een mvv naar Nederland zijn gekomen voor een regulier verblijfsdoel: studie, werk of gezin. Dat betekent dus dat in meer dan 99,8% van de ingewilligde mvv-aanvragen geen asiel werd aangevraagd. Ook de nationaliteiten van deze 80 personen zijn op dit moment bekend. In 2025 ging het om 30 Oekraïners, 10 Afghanen en minder dan 10 personen met "nationaliteit onbekend". Onder die laatste zouden mogelijk mensen uit de Palestijnse gebieden kunnen vallen. Dat is dus wat er nu over bekend is.

Wij toetsen. Ik heb de IND gevraagd om de situatie nauwlettend in het oog te houden en op de gebruikelijke wijze te handhaven waar dat nodig is. Gezien de relatief lage aantallen en het feit dat er bovendien geen stijgende trend zichtbaar is, zie ik op dit moment geen aanleiding voor een generieke aanscherping van het hele mvv-beleid. Het zou ook leiden tot een enorme uitvoeringslast bij de IND. Als wij 50.000 aanvragen zouden moeten gaan toetsen op geloofwaardigheid, zou het bedrijfsleven daar flinke hinder van gaan ondervinden want zij moeten dit voor hun rekening nemen. Dus wij ontraden deze motie. Ik zal de Kamer binnenkort informeren.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3601 wordt ontraden.

Ik apprecieer het niet dat buiten de microfoon tegen mij als voorzitter wordt gezegd dat ik even normaal moet doen. Ik heb de afspraak met de Kamer gemaakt dat elke motie één vraag per indiener kan krijgen. De heer Ellian is er niet. Dat snap ik, maar ik ga nu wel door naar de volgende motie en dat is de motie op stuk nr. 3602. De motie op stuk nr. 3601 is ontraden.

Minister Van den Brink:

Ik kom bij de motie van de heer Russcher, waarin hij hetzelfde verzoek doet over de Zweedse situatie. Hij vraagt verder naar wat wij van plan zijn rondom de glijdende schaal en de aanscherping daarvan. Wij werken toe naar een aanscherping die ik voor nu maximaal acht. Maar ik heb mevrouw Vondeling net ook al laten weten dat ik mijn oog er zeker nog op zal laten vallen. Maar voor nu ontraad ik deze motie. Met wat we nu van plan zijn rond die glijdende schaal en die aanscherping, werken wij toe aan een aanscherping die ik voor nu de maximale acht. Ik heb net al aan mevrouw Vondeling laten weten dat ik mijn blik daar zeker op zal werpen, maar voor nu ontraad ik deze motie.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3602 wordt ontraden.

Minister Van den Brink:

De motie op stuk nr. 3603 is van de heer Struijs, die daarin vrij scherp in beeld brengt wat de noodopvang ons kost vergeleken met de reguliere opvang. Ook noemt hij de noodzaak om aanpassingen te doen en besparingen te realiseren. Ik kan deze motie alleen maar omarmen met een oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 3602 krijgt oordeel Kamer. Er staat nog een vraag open.

Minister Van den Brink:

Uw vraag ging over wat er online allemaal wel of niet zou kunnen. Ik heb nu gewoon niet een goed antwoord op de vraag hoe dat werkt, wat er wel of niet mag en welke mogelijkheden er zijn om op dit punt in te grijpen. Ik zal dat wel even onder de aandacht brengen bij ons departement, dat daarover gaat.

De voorzitter:

Heel kort, mevrouw Westerveld.

Mevrouw Westerveld (PRO):

Mijn vraag was ook nog of asielzoekers die merken dat ze onterecht ergens van beschuldigd worden, waarbij er soms ook foto's en filmpjes online komen, geholpen kunnen worden bij het doen van aangifte. Ik heb een aantal voorbeelden gekregen en die gaan echt heel ver.

Minister Van den Brink:

Uw motie, die ik oordeel Kamer heb gegeven, geeft mij ook de opdracht om dat gesprek te gaan voeren met het COA en dit op die manier onder de aandacht te brengen. Als hier

sprake van is, dan moeten mensen dat onder de aandacht kunnen brengen. Ze moeten dan geholpen worden en weten wat ze kunnen doen. Dat zal ik dus meenemen.

De voorzitter:

Dank u wel. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat. Ik dank de leden van de Kamer voor hun inbreng en de minister voor zijn aanwezigheid en de beantwoording.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik schors enkele ogenblikken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.